

“Stěhovavý pták“ - Jaroslav Rais

Jaroslav Reis se narodil 1. července 1939 v Praze. Jeho otec zahynul, když je jako odbojáře přepadli Němci.

„ Obsadili Němci Čechy, tak tady jak je Krupá/Lišany tak byli přepadeni a vot tý jsme byli sami ”

Maminka sloužila u sedláků a nemohla ho mít u sebe.

„U těch sedláků vona sloužila už od 13 let třeba, říkalo se mladšinka, staršinka, a potom, když už bylo 15, tak už musela chodit do práce.

„Ona mě nemohla mít u těch sedláků tak jsem byl jako na tý výchově, ale to byli prakticky druhý rodiče. Měli 3 hektary hospodářství, pak tam měli pekárnu, pro tu vesničku pekli chleba. To byl chleba tří kilový a to byl chleba, kterej byl na 14 dní. A byl dobrej.”

Jako malý kluk si vyráběl hračky ze dřeva jako třeba autíčka a také sáně, na kterých se v zimě proháněl po kopcích a sáňkoval.

‘To byla taková zábava a hraní...’

Na konci války v roce 1945 Jaroslav nastoupil do 1. třídy v Kněževsi, v tu dobu si ho maminka vzala k sobě. Často se stěhovali. Dostala práci na velkostatku v Podbořanském Rohozci. Do školy do které chodil, docházeli i německé děti.

Maminka byla půl roku ve stejné práci. Jaroslav začal chodit do školy v Tocově a pak zase jinam. Přešel do školy ve Žďáru.

„My jsme bydleli teda s maminkou na těch kopcích, to byly takový samoty - ona tam pásala dobytek. Tam se dával dobytek z jiných částí, anebo jestli to byl dobytek z těch odsunů těch Němců?”

Připomínky války potkával nadále i cestou do školy.

„Z Tocova do toho Žďáru to bylo 6 km jedna asi cesta, tam ještě vstali podle silnic německý švebagry a děla a takový, zkrátka německá výzbroj, kterou tam zanechali a kolem toho jsem chodil vlastně tu třetí třídu, když si to pak člověk uvědomil, takže to bylo asi krutý”

Po vystudování učiliště šel na vojnu do Martina, kde obsluhoval tank – technika byla jeho velká vášeň.

„ No a my jsme se tam seznámili s tou výrobou, tam bylo cvičiště, kde se vyjíždělo s těma tankama, zkoušeli sílu pancířů a tak dále.”

Jednoho dne v době okupace roku 1968 Jaroslav pracoval na poli, když přijela obrněná vozidla. Z jednoho vystoupil ruský voják.

„No a já jsem mu říkal, že tady žádná revoluce není. Je revoluce, tady na poli? Co tady děláte? A tady ve vesničce taky žádná revoluce není”

V následujících letech žil Jaroslav s rodinnou v poklidu na vesnici a všechny politické události šly tak nějak mimo něho.

Má nějaký vzkaz pro budoucí generace?

„Zkrátka do budoucnosti rada s tím, že se musím věnovat něčemu, co prospívá mně a bude prospívat i tomu státu.”